N. 292. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaterdag 9 December.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, gelet op de missive van Z. Exc. den Heere Generaal der Infanterie, Opperbevelhebber dezer Vesting, van den 7den December 1837, n°. 656, houdende de dezer Ingezetenen der dezelve belanghebbenden, zal, vermits de *Inwijding* der R. K. St. ANTONIUS KERK binnen deze Stad, *is bepaald op Dingsdag den 12den December*, en zulks alzoo op eenen gewonen Marktdag zal plaats hebben, tot bevordering der meest mogelijke orde bij de bedoelde plegtige gelegenheid, dien Marktdag is uitgesteld tot daags daaraanvolgende, en dus bepaald op *Woensdag den 13den dezer*; wordende de Heeren Burgemeesters der omliggende gemeenten verzocht, hunne Ingezetenen daarvan tijdig te doen kennis dragen; alsmede, dat, naar aanleiding van opgemelde missive, op Dingsdag den 12den, niemand dan van een behoorlijk Paspoort voorzien, deze Vesting zal binnen gelaten worden.

Wordende wijders meer bijzonder ter kennisse der Ingezetenen dezer Stad gebragt, dat, ten einde deze plegtigheid bij uitsluiting in eenen godsdienstigen zin worde gevierd, door wijgemelde Z. E. den Heere Generaal, Opperbevelhebber, bij missive van heden n° 656, is berigt, dat het Z. H. E. G. intentie is, dat er noch gedurende, noch na de bedoelde plegtigheid, eenige uitlijkheden, zoo als bij voorbeeld het groenmaken en illuminatien der huizen, als anderszins, plaats grijpen.

BREDA, 8 December 1837.

DE ROY, v.
Ter ordonnantie van dezelve
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUKENS.

Frankrijk.

Paris, den 6den December.

De twist tusschen de beide deelen der oppositie gerezen, ter zake dat de heer *Mauguin* zich in zoeden vrucht in zijn dagbladen had voorgedaan, dat de heer *Odilon Barrot* op het punt stond om met den heer *Thiers* in het ministerie te treden, wanneer de heer *Barrot* zich het harnas heeft aangetrokken, geeft de ministeriele bladen aanleiding om daarvan partij te trekken, ten einde de oppositie te verzwakken door de verdeeldheid nog grooter te maken. Het *Journal des Débats* behelst dezwege heden een scherp en tevens zeer geestig artikel, waarin het de zoogenaamde bescheidenheid van den een en de verknochtheid van den ander op de scherpste wijs hekelt.

— De beide maréchaux-de-camp en militaire kommandanten van departementen, *Lamare* en *Roelle*, zijn op non-activiteit gesteld.

— Men wil dat er eerstdaags nog eenige prefecten ter zake van de verkiezingen, uit hunne posten zullen worden ontzet. Uit Ajaccio en Bastia, op het eiland Corsica, heeft men onder anderen berigten bekomen, die het ministerie wel geen andere keus zullen overlaten; niet uit hoofde de autoriteit aldaar tegen de belangen van het ministerie heeft gewerkt, maar om de schandelijke wijs, waarop de prefect van Ajaccio *Jourdan* en de onder-prefect van Bastia te werk zijn gegaan, om de verkiezing van den generaal *H. Sebastiani*, die vele opposanten scheen te hebben, te verstoken. Kort voor de verkiezingen had namelijk de prefect eene nieuwe verkiezingslijst, waarop onwettige namen voorkwamen, uitgegeven, terwijl de onder-prefect, die deze nieuwe lijst verwachtte, daar zij niet kwam, de klokken van Bastia een paar uren had doen stilstaan. Door vele kiezers was wegens deze ongeoorloofde handelwijs, eene protestatie opgemaakt.

— Bij een telegraphisch berigt heeft men vernomen, dat te Phoërmel, waar de verkiezing later mbest geschieden, het afgevallen lid der oppositie, *de Sivry*, weder ingetreden is.

— Thans na de verkiezingen, bevindt zich weder een aantal prefecten, onder-prefecten en secretarissen in de hoofdstad. Onder de laatste merkt men op den admiraal *Grivel*, die te Brest bevel voert en herwaarts gekomen is, om aan den minister van marine in den raad der admiraliteit een nieuw ontwerp voor de verdediging en het beheer der maritieme arsenalen voor te dragen.

— Heden en morgen zal het lijk van den generaal *Damremont* op de koetsbare lijkbaar in de kerk der Invaliden, voor het publiek uitgesteld zijn, en zullen een deel officiers van de onderscheidene korpsen in de hoofdstad gelast, met de militaire eerbewijzen, overlang het lijk boven aarde staat, in en voor de kerk te verblijven. Hetzelve zal daarna in een der grafkelders van het kerkgebouw worden bijgezet.

— Een pruissisch generaal met depeches voor de pruissische ambassade, is gisteren deze hoofdstad gepasseerd en naar London voortgereisd. Men wil dat zijne overgebragte depeches betrekking hebben op de bemagtiging van Constantine.

— Op het ministerie van justitie houdt men zich bezig met het opmaken eener lijst voor de vermindering en kwijtscheldig van straffen, bij gelegenheid van het aanstaande nieuwe jaar te verleenen.

— De ministeriele bladen bevatten heden geen nieuws aangaande Spanje. In de bijgaande berigten uit Madrid thans tot den 28sten gaande, vindt men vermeld, dat er eenige onlusten in die stad waren voorgevallen, waarvan de schijnbare reden de vermoedelijke verhooging van den prijs van het brood moest zijn. Zij hadden echter geene verdere gevolgen gehad.

De meening heerschte te Madrid, dat in welken zin de nieuwe verkiezingen van Madrid, die ten gevolge van de jongste besluiten der kamer moeten gedaan worden, ook mogten uitvallen, de gematigde partij in de kamer der gedeputeerden de overhand zoude behouden. Nog vele leden ontbraken er in de kamer, bepaaldelijk die van Valencia, Katalonie en Andalusie.

Het bestuur had, *Santiago Mendez Vigo*, in hoedanigheid van kapitein-generaal, naar Estramadura gezonden, welk gewest thans door karlistische benden, ondersteund door Miguelistische aanhangers uit het naburig Portugal, overstroomd wordt. Er zoude wel eene magt van 4 a 5000 man troepen noodig zijn, om dit gewest te zuiveren.

Als kandidaat voor het departement van oorlog deed zich op, de oud-gouverneur van Matanzas *Narvaez*.

De nieuwe gezant te Madrid, markies *Espeja*, maakte zich tot het vertrek gereed.

De senaat beraadslaagde nog over het adres van antwoord.

— De berigten van de grenzen, uit Bajonne tot den 2den, behelzen weinig bijzonders. Don *Carlos* had zijn hoofdkwartier den 29sten nog te Azanrio. *Eguiaro* was steeds te Pampeluna en onderhield eene drukke briefwisseling met den generaal *Harispe* te Bajonne. — Men wachtte te Bajonne den generaal *Cordova*, die zich naar Madrid zou willen begeven. De graaf *Toreno* zou over Valencia, ondenweg Barcelona aandoende, de reis naar de spaansche hoofdstad nemen.

— Bij den aanvang der beurs heerschte er veel weifeling, maar later dreven de speculanten den koers der binnenlandsche rente op, en wel om reden, mogen de coupon van de 3 pCt. wordt genomen, hetgeen dit papier waarschijnlijk tot 78, 80 à 85 zou doen dalen, aan welken lagen koers men sedert lang niet meer gezien is. De Napelsche en Portugeesche renten waren heden zeer gezocht. De notering was heden (6 *December*) 5 pCt. 107,35; 3 pCt. 80,50; Nap. renten 98,15; Sp. Ardoin 20 7/8; Passive 4 5/8; Portugesen 12 3/4; Rom. L. 100 3/8.

Duitschland.

Frankfort den 2den December.

Gedurende de afwezigheid van den president dier hoofdstad, den Oostenrijkschen graaf *von Munch Bellinghausen*, werd het presidium door den Pruissischen bondsgezant, *von Rochow*, *Schöler*, waargenomen.

— De courant van Hanover bevat een schrijven uit Göttingen, hetwelk strekken moet tot wederlegging van het bekend protest der zeven Göttingsche hoogleeraren tegen het koninklijk patent van 1 November ll. Daarin wordt die stap onberaden en aanmatigend genoemd. De hoogleeraren hadden eenvoudig hun ontslag kunnen vragen, indien zij vermeend hadden den van hen gevorderden eed niet te kunnen afleggen. Doch hunne bedoeling strekte zich verder uit; uit de verbreiding van hun protest zelf buitenlands, nog eer het bij het kollegie van curatoren was ingediend, kon worden opgemaakt, dat zij het oogmerk hadden om de getrouwe dienaren des konings op te hitsen en onlusten in het land te verwekken. Doch wat hiervan ook wezen mogt, en terwijl een in te stellen onderzoek het noodige licht over de spoedige openbaarwording van het verloog der professoren zou verspreiden, het was, ondanks de tegenbeweringen van het betoog der professoren, onmiskenbaar waar, dat de koning, aan wien de diensteed wordt gedaan, het regt had, om zijne dienaren geheel of gedeeltelijk van dien eed te ontheffen, zonder dat iemand zich met regt daarover mogt beklagen.

Zoo men voorts vernoemt zou het berigt van het ontslag der zeven hoogleeraren voorbarig zijn geweest, maar zij voorloopig in hunne functien geschorst zijn.

— Uit Petersburg wordt gemeld, dat de keizer niet voor de helft van December in die hoofdstad zal terugkeeren, en derhalve ook niet, zoo als gezegd was, den naamdag des grootvorsten *Michael's* aldaar zal komen bijwonen.

— De Leipziger courant vermeldt dat in de steenkolenmijnen van Plauen, nabij Dresden, den 27sten ll., eene ontvlamming van het brandbare gas heeft plaats gehad, waardoor 30 personen gewond werden, terwijl sommigen aan de gevolgen overleden.

— Z. K. H. de Prins *August* van Pruissen is in den avond van den 27sten van Triest te Weenen aangekomen en van wege de keizerlijke familie met de meeste onderscheiding ontvangen.

Men had te Weenen ongunstige berigten uit Neder-Hongarije ontvangen, wegens schaden door de opzwelling der rivieren veroorzaakt. Bij Alt-Orsowa waren drie bruggen door den stroom vernield en was de gemeenschap tijdelijk gestremd.

— Blijkens berigten uit Zwitserland hebben in het gebergte weder sneeuwvallen plaats gehad. Op den 19den November werd een jongeling in de nabijheid van de Duivelsbrug plotseling onder eenen sneeuwval bedolven. Alle pogingen door zeventig moedige mannen in het werk gesteld om den ongelukkige te redden waren den eersten dag vruchteloos; eerst den volgenden dag gelukte het den jongeling behouden uit de sneeuw op te delven, waaronder hij 21 uren had doorgebragt.

— Te Weenen waren den 29sten November genoteerd: 5 pCt. 100 15/32; 4 pCt. 100 1/4; 3 pCt. 78 3/4.

Nederlanden.

Breda den 5den December.

Naar wij vernemen, zal Zijne Hoogwaardigheid, Monseigneur de Bisschop van *Curium*, baron *van Wijkersloodt*, aanstaanden Zaturdag avond, door eene commissie van Geestelijken en uit het Nieuwstraats kerk-bestuur, te Terheijden afgehaald, binnen deze vesting aankomen, om zijnen intrek te nemen bij den Wel-Eerwaarden Heer *Leenaerts*, pastoor der op den eerstvolgenden Dingsdag, 12 December, in te wijden nieuwe *St. Antonius-Kerk*. Deze plegtigheid zal vroeg reeds in den morgen van dien dag aanvangen, en met ongemeen veel luister gepaard gaan. De beschrijving daarvan ziet het licht (bij de Gebroeders *Nijs* alhier, voor 40 centen, ten voordeele der kerk); later zullen wij gelegenheid hebben, hierop meer breedvoerig terug te komen.

— Bij het onderzoek van de voordragt nopens het ontwerp, houdende verandering in de transitoire wet, bij de afdeelingen van de Tweede kamer der Staten-Generaal, heeft men, over het geheel, de duidelijkheid en volledigheid van deze voordragt huldegebragt.

Men had inmiddels eenige meer algemeene of bijzondere bedenkingen over de voordragt, als, onder anderen, dat de conventionele hypotheken, op de oude registers voorkomende, in de nieuwe registers zullen worden ingeschreven, uiterlijk binnen den termijn van 10 jaren, te rekenen van den dag der invoering van de nieuwe wetgeving; dat soodanige bepaling, vooral na de afschaffing van het stelsel der fransche wetgeving omtrent de tienjarige vernieuwing van inschrijving, doelmatig en hoogst wenschelijk was, ter vermijding van moeijelijkheden en verwarring op den duur uit dubbele registers voor de hypotheek-bewaarders te vreezen; dat het wenschelijk was, dat de verpligting tot die inschrijving op de nieuwe registers bij de wet wierd opgelegd, zonder andere kosten evenwel, voor den belanghebbende, dan het loon van den hypotheekbewaarder, met bepaling tevens, dat, na verstrijking van den vastgestelden termijn van 10 jaren zonder inschrijving, die hypotheken slechts kracht en rang zouden hebben van den dag waarop de inschrijving zoude geschied zijn. Sommige leden vinden niet duidelijk genoeg uitgedrukt het denkbeeld, dat de speciale inschrijving toch moet gelden *alle* de goederen, terwijl op de hypotheek aan alle een verkregen regt bestaat; dat art. 24 der wet van 16 Mei 1829 bij art. 18 veranderd wordt op eene wijze, welke zou kunnen doen onderstellen, dat er plaatsen hier te lande zijn, in welke de bepaling van art. 1 van het decreet van 24 Januarij 1812 *niet* zouden zijn executoir verklaard; - dat in de huwelijken, aangegaan onder het beheer der fransche wet het *divorce par consentement mutuel*, op den voet dier wet, in de nieuwe wetgeving behouden bleef; dat het noodig zij te bepalen, welke in die wetgeving de gevolgen zijn zullen van *het huwelijk*, bij de echtscheidingen uitgesproken, onder of ten gevolge van het fransche wetboek, vooral aangaande die op gemeene toestemming. — De gehele derde afdeeling heeft het thans voorgeslagen nieuw stelsel opzigtelijk de wettelijke hypotheken aangenomen. Alleen had ook zij verlangd, dat hetzelve nog verder ware uitgebreid en dat men ook de conventionele hijpotheken, binnen zekeren bepaalden tijd en met de noodige voorzorgen, aan eene overschrijving op de nieuwe registers hadde onderworpen. Zij wenschte voorts, dat, indien hiertegen op dit oogenblik misschien nog zwarigheden bestaan, men daarop spoedig na de invoering der nieuwe wetgeving zal terug komen. Behalve eene juiste regelmatigheid, meer gemak voor de ingezetenen in het naslaan der registers, vooral bij het voornemen dat de regering schijnt te hebben, om het getal der kantoren van hypotheek-bewaarders te vermeerderen, en eene meer spoedige geheele invoering van het verbeterde hypotheekstelsel, meent men dat deze overschrijving der conventionele hypotheken nog onder anderen ten gevolge zou hebben, het doen verdwijnen van zoo vele inschrijvingen, die op dit oogenblik nog bestaan, ofschoon het regt van hypotheek reeds lang heeft opgehouden, en welke zeker niet op de nieuwe registers zouden worden overgebragt. Inschrijvingen, die thans, na de tienjarige vernieuwing is afgeschaft, alleen door eene dikwerf zeer moeijelijke procedure tot doorhaling, kunnen worden vernietigd, vooral bij de onbekendheid, die er somtijds bestaat der woonplaats van den persoon, welke deze inschrijving heeft genomen, of bij de onzekerheid omtrent hen, welke aan dezen, in geval van overlijden, in zijne regten zijn opgevolgd. — In eene andere afdeeling heeft het voorgedragene stelsel bezwaar gevonden, en heeft men onder anderen aangemerkt, dat wij niets vonden onder de kracht der tegale verbanden hadden geleefd; dat het Romeinsch, het Oud-Nederlandsche en het fransche regt, ja echter het algemeen regt van Europa, hetzelve gevestigd had; dat de gevolgen van den voorgestelden maatregel te hard zouden zijn, en het beter ware dat de bestaande ongelegenheden, die toch alleen ten laste van *wanbetalende* geldschieters en geldopnemers liepen, te gemoet getreden. Andere leden meenden, dat alle nieuwe wetten zwarigheden en hadden, en het hier alleen de vraag gold, welk stelsel het verkieslijkste was, en dan moesten zij de voorkeur aan het voorgedragene geven. Sommige leden hebben de antwoorden der regering of de gemaakte bedenkingen te dezer afgewacht. Verder is aangemerkt, dat, aangezien de wijzigingen, sedert het jaar 1830 in de verschillende wetboeken gebragt, inzonderheid ten oogmerk hadden gehad, om dezelve zoo veel mogelijk meer overeenkomstig met de Oud-Nederlandsche zeden en wetten in te rigten, hiervan het gevolg zijn moest dat op verschillende handelingen en akten zoo wel door de wetgeving als ook bijzonder door de wet of de regtsvordering ingevoerd, niet meer toepasselijk zou zijn de Fransche wet op de registratie, die op het notariaat, en misschien ook wel meer andere, bij welker opstelling en invoering de wetgever geheel onbekend was met de Hollandsche zeden en wetten; dat, uit dien hoofde, nog van beide moest gehandeld: of men diende, bij de transitoire wet, de regelen wat in dergelijke gevallen zoo moeten worden gevolgd, of men behoorde de invoering van deze wetboeken uit te stellen, tot dat die wetten nadere herziening zouden hebben ondergaan. Andere leden ofschoon gereedelijke toestemmende, dat de wetten op de registratie, op het notariaat en andere, eene herziening en in verband brenging met de nieuwe wetgeving behoefden, en uit dien hoofde dit punt aan de nadere zorg der regering aanbevelende, waren echter van meening dat het niet volstrekt noodzakelijk ware, daarvan in het onderhavige

ontwerp uitdrukkelijk melding te maken, en van de zwarigheid om zich nopens het voorgestelde artikel zonder nadere voorafgaande overweging, bepaaldelijk te verklaren. Eindelijk heeft men te dezer gelegenheid de Regering in bedenking gegeven, of niet nog voor de invoering van de nieuwe wetgeving een naauwgezet onderzoek zal behooren ingesteld te worden, wel te weten, of verordeningen tot hiertoe, ten aanzien van de fransche wetgeving van kracht, voortdurend nog in stand zullen moeten blijven.

— Bij de in de afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal gehouden beraadslagingen over het ontwerp van wet, betrekkelijk de ligting der nationale militie voor den jare 1838, heeft men, onder anderen, aangedrongen op het bekomen der aan de staten-generaal toegezegde staatkundige mededeelingen, welke, naar men heeft aangemerkt, op de beoordeeling van het tegenwoordig aanhangige ontwerp, van invloed zouden kunnen zijn. Ten tweede heeft men inlichtingen gewenscht te bekomen omtrent de vraag, of en zoo ja welke afdanking van vroegere ligtingen, welker vijfjarige diensttijd verstreken is, er plaats zal hebben, daar het bestendige van het bezwaar, door het in dienst houden van zoodanige vroegere ligtingen, op de schatkist zoowel als op de dienstpligtigen drukkend, alleen door de noodzakelijkheid, om op die wijze in de defensie des lands te voorzien, zou kunnen gewettigd worden. Men vereenigde zich tot de uitdrukking van den ernstigen wensch bij de hooge regering, ten aanzien van het ontslag van zoodanige ligtingen, welke den tijd, bij de wet bepaald, hebben uitgediend. Men meende, dat niet slechts het individueel belang der personen, maar ook het algemeen belang van ambachten en nijverheid hierbij in aanmerking kwamen. Terwijl sommige leden zich bij den wensch, uit dien hoofde, en ten voordeele van 's Rijks geldmiddelen, bepaalden, denzelven onderwerpende aan de beslissing der hooge regering, welke, naar zij aanmerkten, alleen op het standpunt geplaatst is, om met kennis van zake de behoefte eener verdediging te beoordeelen, waarvoor zij verantwoordelijk is, waren onderscheidene andere leden van oordeel, dat met regt op de vervulling van dezen wensch tot definitief ontslag werd aangedrongen in de tegenwoordige omstandigheden, welke bij eene groote noodzakelijkheid aan bezuiniging der kosten van oorlog, geene aanleiding gaven, om aan de noodzakelijkheid eener aanstaande ontwikkeling onzer strijdkrachten te denken, terwijl daarenboven vele der ontslagen manschappen onmiddelijk in de schutterijen zouden vallen. Zij wenschten uit dezen hoofde, dat zoo niet alle ligtingen, welke reeds hunnen vijfjarigen diensttijd vervuld hebben, dan ten minste meerdere derzelve, in 1838 wierden ontslagen. Eenige leden hechten aan dit verlangen zoo veel, dat zij, zoolang zoo vele ligtingen in dienst gehouden worden (hetgeen zij vermeenden niet met de bestaande grondwettige bepalingen over een te stemmen) zwarigheid maakten, om in eene nieuwe ligting der militie te stemmen. Door anderen werd echter daarentegen opgemerkt, dat zij de wettigheid van het besluit wederspraken, om, uit een niet ontslagen zijn van vorige ligtingen, in de bestaande omstandigheden, tot het niet oproepen voor de militie voor 1838 over te gaan. Tusschen beide bestond daartoe, naar hunne inzien, geen genoegzaam verband, en het laatste werd gelijkelijk door de welten en den goeden afloop van zaken bij dit onderwerp gevorderd. Er waren ook leden, die hoopten, dat, door het ontslag van eenige meerdere ligtingen, spoediger dan thans tot den gewonen staat van zaken zoude worden teruggekeerd.

In alle de afdeelingen is aan de regering in bedenking gegeven of niet thans voor het minst de ligting op een man van de 500, in plaats van de 300 man, zou kunnen worden bepaald. Men merkte dienaangaande op, dat wanneer al de vrees, om het leger van dezelfs bestaande manschappen te berooven, de Hoogeregering moge terughouden, om dan meerdere ligtingen ontslag te verleenen, dezelfde reden niet bestond, om het contingent niet te verminderen; dat de voortduring van het *status quo* onder de bepalingen van de overeenkomst van 20 Mei 1833, hiervoor voldoende redenen schijnt op te leveren, dat door de voorgestelde wijziging eene merkbare besparing voor 's Rijks schatkist zou worden daargesteld, en de buitengewone uitgaven voor oorlog aanzienlijk zouden worden verminderd; dat deze wijziging gewis voor de ingezetenen hoogst aangenaam zou zijn, als een bewijs dat de regering langzamerhand, en voor zoo verre dit de zekerheid van den staat eenigzins toelaat, de strijdkrachten wenscht te verminderen; dat eindelijk het ongerief zou worden weggenomen, hetwelk in vele gemeenten wordt waargenomen, dat namelijk alle geschikte manschappen, zonder uitzondering tot de dienst behooren gedesigneerd te worden, waardoor de loting geheel krachteloos was. Eenige leden hebben vermeend alleen uit dezen hoofde aan dit ontwerp hunne stem te moeten weigeren, terwijl anderen niet ontveinzen, dat eene verandering in dit opzigt van invloed op hun gevoelen zou kunnen zijn.

Ook is het denkbeeld uitgedrukt, of men ook zou kunnen overgaan bij de minder dringende omstandigheden van het oogenblik, wel van de 300 zielen één man als ligting te bepalen; doch slechts van de 500 zielen één man op te roepen.

Wijders scheen het sommige raadzaam toe, de vrijwillige korpsen, immers eenige derzelve, gelijk bij voorbeeld die der studenten aan de hooge schólen, definitief te ontbinden. Na zoo vele jaren, zullen zij, naar men aanmerkte, wel nimmer van eenig nut meer kunnen zijn, en derzelver leden, waarvan een aanzienlijk gedeelte eerst na den tiendaagschen veldtogt in dienst getreden is, zijn nu ontslagen, zonder dat daar voor eene billijke reden bestaat, van de vervulling van andere dienstverpligtingen, als het stellen van eenen plaatsvervanger in de militie en bij de schutterij. Voorts merkte men aan, dat indien men ook misschien te ver zou gaan door den broeder van hem, welke tot de mobiele schutterij of tot eenig vrijwillig korps behoorde, zonder onderscheid, van de dienst der nationale militie vrij te stellen, er vrijstelling behoorde verleend te worden aan den broeder van den vrijwilliger, die zich in werkelijke dienst bij het leger bevond. Men meende, dat nog vele vrijwilligers in dit geval verkeerden, en men voerde als voorbeeld aan het korps van van Dam, dat nog ongeveer vijftig vrijwilligers aan de grenzen onder de wapenen had, wier dienst ten minste met die bij de nationale militie gelijk stond. Nog wenschte men den tijd van inwoning der plaatsvervangers weder op 15 maanden bepaald te zien; ofschoon er toch thans zoo veel misbruiken niet bestaan, als toen de tijd van inwoning in het geheel niet bij de wet was bepaald, leert de ondervinding alsnog, dat een aantal vreemdelingen als plaatsvervangers in ons leger optreden, en zal het wel niet noodzakelijk zijn, het hoogstnadeelige hiervan te betoogen. Eindelijk heeft men de aandacht der regering gevestigd op de misbruiken, die in vele gewesten ten aanzien van de in dienststelling voor de nationale militie worden waargenomen, vooral op de bijzonderheden, dat zeer vele lotelingen, die door de militie-raden voor de dienst zijn gedesigneerd en daarvan in hooger beroep komen, later door gedeputeerde staten worden vrijgesteld.

Te dezer gelegenheid heeft men den vroeger reeds geuiten wensch behandeld, tot herziening, zoo spoedig mogelijk, der wet op de nationale militie, doch hebben andere leden verklaard, dat, ofschoon zij het nut van zoodanige herziening volkomen erkenden, zij zich echter geenszins ontveinsden de groote moeijelijkheden, daaraan verbonden, en zich dus thans bepaalden, om dit onderwerp aan de ernstige overweging der regering bij voortduring aan te bevelen.

— De vijf en veertigste verjaardag van Z. K. H. den prins *van Oranje* is te 's Hage op de gebruikelijke wijs met het uitsteken der vlaggen, het spelen van het klokkenspel en het houden eener groote parade gevierd. Des morgens was er dejeuner aan het hotel van Z. K. H.; des middags familie-diner te hove.

— Uit Middelburg schrijft men van den 6den dezer het volgende:

» Heden nacht, omstreeks 1 uur, deed een ontzettende vuurgloed aan de lucht eenen zwaren brand in de nabijheid dezer stad vermoeden; gelijk dan ook weldra bleek, dat dezelve plaats had bij het dorp Gapinge, en wel op de boeren hofstede van de buitenplaats *het Huis te Gapinge*, toebehoorende aan den heer mr. *J. Snouck Hurgrónje*, zijnde de schuur, wagenhuis en varkenshok geheel afgebrand, waarbij 7 paarden, 24 stuks hoornvee, 4 varkens, 2 geiten, benevens de ingezamelde oogst en al de bouw- en melkers-gereedschappen, een prooi der vlammen zijn geworden. Daar de brand, bij het ontdekken van denzelve, reeds zoo fel de overhand had genomen, zijn alle pogingen tot blussching, hoe spoedig mogelijk ook aangewend, vruchteloos geweest. Gelukkig hebben bij denen brand, waarvan de oorzaak onbekend is, geene menschen het leven verloren."

— Uit het op den 2den dezer, in de algemeene vergadering van deelhebbers der Nederlandsche maatschappij van vee-verzekering, uitgebragt rapport blijkt, dat die maatschappij, reeds in het tweede jaar na hare oprigting, tot aanmerkelijk nut van vele landbouwers is werkzaam geweest; hebbende zij (behalve de verliezen aan gewone ziekten, bij een aantal verzekerden) aan ruim 200 veehouders, onder welker runderen de heerschende longziekte was uitgebroken, aan vergoeding verstrekt ruim ƒ 70,000, welke som men vreest, dat voor ultimo December nog, ten gevolge van het aanhouden dier ziekte, met minstens ƒ 10,000 zal vermeerderd worden. Onder de getroffen landlieden bevond zich een aan-

tal welke van 10 tot 20, en onderscheidene welke van 20 tot 30 stuks hoogstgerande runderen verloren hadden.

Bij het overzigt van de finantien dier hoofdstelling bleek, dat op dezelve eenen allezins gunstigen invloed had uitgeoefend 's Konings besluit dan 13den Augustus ll., volgens hetwelk, van wege het *fonds voor den Landbouw*, vermindende der waarde van de aan de langsiekte verloren runderen aan de veehouders is of zal worden verstrekt; van het bedrag van welke vergoedingen, aan hare verzekerden te beurt vallen, dienvolgens de maatschappij, volgens haar reglement zal kunnen ontlast worden.

Het verzekerde getal runderen beliep over dit jaar, op weinig stuks na 30,000; daarop waren op ultimo November verloren: *aan de langsiekte* 1402, aan gewone ziekten 388 stuks, te zamen 1790, of 6 ten honderd. De slotsom van het verslag was, dat de maatschappij gedurende het volgende jaar haren werkkring gerust kan blijven voortzetten, zonder nieuwe opoffering van de deelhebbers te moeten vorderen.

Van Christiania wordt van den 21sten November gemeld, dat een aldaar aangekomen zweedsche kapitein rapporteert, in de scheeren van Udewalla te hebben gezien, dat eene hollandsche kof, beladen met jeer en metselsteenen, hebbende buiten de equipage ook den kapiteins vrouw en kinderen aan boord, door den stroom naar de kust gedreven en vervolgens door eene golf opgeheven, en tusschen twee klippen opgehangen word, zoo dat men, sedert bij bedaard weder, met booten onder dezelve doorvoer. Vermoedelijk is dit het schip *Anna* kapitein *Vogter*, van Amsterdam naar Koningsbergen.

— De inneming van Bonjol, op den 16den Augustus, heeft zich ook langs andere wegen bevestigd. De plaats was, toen dezelve overging, geheel door de onzen ondermijnd, en zou, bijaldien de Padries zich niet overgegeven hadden, in de lucht gevlogen zijn.

Ter Antwerpsche beurs van gisteren (*7 December*) waren genoteerd: Belg. vert. ¼; C. Met. 105; Sp. Ard. 19⅛; Nap. r. 91⅞; B. Tav. 38; Sicil. 90½; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 98¼; Braz. 78⅝; Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅛ pCt. pr. pap.

MUNTWEZEN.

De verdienstelijke heer *Wurin*, die zoo vele proeven gegeven heeft van hooge belangstelling in de landzaken, heeft ter gelegenheid van de beoordeeling der begrootingswetten gemeend eene dringende nota te moeten overleggen, waarvan de inhoud, schoon tot heden toe op eene niet officiele wijze, den volke is bekend geworden. Zijn Edel-Moog. gevoelt zich bezwaard over de gezegden des ministers van Financien, aangaande het doel van eene voordragt tot regeling van ons muntstelsel; en de toekomst donker inziende, schildert hij den toestand van het muntwezen met zwarte kleuren af, zich beklagende dat men in de twee laatste jaren niets gevorderd is. Het muntstelsel meenden wij te zijn geregeld bij de wet van 28. September 1816; terwijl bij eene latere wet de gelijkstelling der oude provinciale muntstukken met die des koningrijks bevolen is geworden. De groote *Hogendorp* hield het er voor, dat indien die wet van 1816 kon ten uitvoer gelegd worden, hetgeen gebrek aan geld voor het herwinnen tot hiertoe onbestaanbaar verhinderde, ons muntwezen op eenen goeden voet zoude gebragt zijn. Hoegaan is het eene opmerking die wel eenige aandacht verdient, dat tegenwoordig de Regering naar den nieuwen muntstempel veel goud en zilver heeft laten slaan, en de oude munten aangevangen is in te wisselen, tegenwoordiglijk muntspecien van den nieuwen muntslag hoogstzeldzaam zijn in vergelijking van de sedert 1816 weder in koers gebragte oude muntspecien. Dat het nieuw gemunte goud meest buitenslands gevoerd werd en daar met voordeel word vermolten of vermunt is, is eene bekende zaak. Doch wij zijn er verre af, om met den heer *Wurin* de toekomst zoo donker in te zien, en te gelooven dat eene onmiddelijke herziening van het Nederlandsche muntwezen, eene nieuwe stempelslag, en eene dadelijke inwisseling der versleetene muntspecien zoo hoogst dringend zoude zijn, dat zulks met voeglijk nog een jaar kon worden uitgesteld, indien er gegronde redenen bestaat, om alsdan met meer volledige kennis eene zaak van het onderhavige belang te kunnen beslissen. Voorwaar eene wet op het muntwezen staat in een te naauw verband met den handel en met de geheele volkswelvaart, zoo dat zij welzeker dubbele overweging waardig is. Blijft, zoo als bij de ervaring was, de guldens de standaard der Nederlandsche munt, dan is het te, verwachten dat door eene regoudene gewoonte het drie gulden stuk niet het tientallig stelsel zal verwerpen, maar dat er twee guldens stukken en van twee gulden vijftig cents mogen geslagen worden; en het drie guldenstuk als commercie munt gehouden worde. Wat de heer *Wurin* omtrent den stempel zegt, is in zoo verre noodig, dat de muntslag voor de zilveren van vijf en twintig en van tien cents, en van de kopersen munt van een cent tot fraaijer en sierlijker mogt zijn, dan de tegenwoordige, die verre achtergaat bij den stempelslag der kleine muntspecien van andere volken, waarom bijv. de halve en kwart gulden voor de O. I. bestemd, veel netter en sierlijker geslagen zijn, dan de geldspecie van gelijke waarde voor het moederland, verstaan wij niet. Laat ons echter vertrouwen, dat de behandeling der nota des heeren *Wurin* dit uitgewerkt hebbe, dat de regering gelegenheid verkregen heeft, om zich nader te verklaren, en deskundigen uitlokke, om aan de regering misschien verlangde inlichtingen te bezorgen; want die nota worde niet opgenomen als een teeken van ontevredenheid, maar van te vergedrevene bezorgdheid.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (*7 December*) werden de volgende fondsen verhandeld: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 55 3/16, ¾; ditto 5 pCt. 101 7/16, ½; Kansbill. 22¾; Amort. Sijndik. 4½ pCt. 93¾, 11/16; Handelmaats. 171¾, 172½, ⅜; O. Indie 5 pCt. 100 1/16; Ardoins 85 à 89¾, 5/16; Uitgest. 5 1/16; Difered. 7¼; Metall. 100⅜; Columb. 18⅛, ¼, 1/16; Peruan. 14⅝; Braz. 78¾, 79.

*** Aan het BIBLIOGRAPHISCH INSTITUUT te *Amsterdam*, is uitgegeven en verzonden:

De Eerste tot Tiende Aflevering der Groot Kwarto-Uitgave en De Eerste tot Twaalfde Aflevering der Klein Kwarto-Uitgave van de

PRACHT-HUIS-BIJBELS,

met eene verbeterde spelling, naar de gewone Staten-overzetting. De *Groot Kwarto* uitgave versierd met 40 op staal gegraveerde Platen en eene Kaart van *Palestina*, in 40 afleveringen ieder à *f* 1,— en de *Klein Kwarto* uitgave, versierd met 30 op staal gegraveerde Platen en eene Kaart van *Palestina* in 30 afleveringen, ieder a 45 Cents.

De buitengewone talrijke inteekening, welke ons op deze Bijbels te beurt is gevallen, betuigt de hooge waarde derzelven. Iederen beminnaar van het Goddelijk Woord wordt dus nog de gelegenheid geboden, zich van het kostelijkste Boek, dat er bestaat, te voorzien, en wel nog voor den Inteekenings-prijs tot nader bericht.

Door BROESE & COMP. te *BREDA*, in dezer dagen in 't licht gegeven:

I. DE MILITAIRE SPECTATOR. *Tijdschrift voor het Nederlandsche Leger, Zesde deel n°. 1*, inhoudende: I. Iets over eenvormigheid of vaste bepalingen aangaande het *Situatie-teekenen*. II. Bladen uit het dagboek van eenen koninklijken Saksischen Officier, welke de veldtogten van 1812 en 1813 in het 7de Fransche Legerkorps bijwoonde. (Vervolg van n°. 4.) Het jaar 1845. III. Verslag van proeven, in 1837 bij *Breda* genomen, ter bepaling van de hoogte van aanleg met het infanterie-geweer, op de verschillende afstanden van het doel. IV. Eenige aanteekeningen en opmerkingen aangaande het gebruik der Galvanische Batterij, naar de Wollastonsche wijze toebereid, voor de ontsteking der Mijnen, door J. G. W. Meurs. V. Constantine en Bonjol. VI. Versche denkbeden. VII. Laatste benoemingen, overplaatsingen en veranderingen bij het Leger.

II. REGTSKUNDIG TIJDSCHIFT, *voor het Notaris-Ambt ingerigt. Vierde Jaargang n°.* 3. Inhoud: EERSTE AFDEELING. *Bijdragen.* Eenige vragen het eigendoms-regt van opstal. — Huwelijks-gemeenschap. — Testamentaire beschikkingen. — Vrijwaring.

DERDE AFDEELING. *Gerigtelijke en Administratieve Beslissingen.* Autorisatie tot verkoop. — Cyns. — Huwelijkskontrakt. — Dotaal stelsel. — Vacatiegelden van Vrederegters. — Faillissement. — Verkoopingen van vruchten te velde. — Hypotheken. — Verkoop van vast goed. — Mutatie-regten. — Bekwaamheid van getuigen. — Bekrachtiging. — Borgtogt. — Regt van successie.

Dit Tijdschrift verschijnt op onbepaalde tijden, in 4 Stukken 's jaars, voor den prijs van Vier Gulden.

Van den *Eersten*, *Tweeden* en *Derden Jaargang* zijn nog complete exemplaren, voor denzelfden prijs, verkrijgbaar.

III. TIJDSCHRIFT VOOR AANKOMENDE ONDERWIJZERS. *Tweede Jaargang*, 1837, *n°.* 4. Inhoudende: I. *Aankondiging van nieuw uitgekomene Boeken*, Kritiek-beschouwingen. II. *Mengelwerk*. Voorlezing in eene algemeene vergadering van eenige Schoolonderwijzers-Gezelschappen. Door E. Toon. Eene woordzing bij de oprigting van een Onderwijzers-Gezelschap. *Camillus* en *Coriolanus*. Door H. van der Hoop. Gemengde gedachten en gezegden. Uittreksel uit het Journal de J. A. Augustyn. Gewaarwordingen bij het gedenken van Hem op eenen schoonen avond. Door H. P. K. De toebereidselen op den verjaardag van hunnen waardigen Leermeester. Door A. J. van der A. III. *Vragen en Opgaven*. Beantwoordingen en Oplossingen.

Dit Tijdschrift verschijnt in 4 Stukken, 's Jaars ruim 20 stellen kompressen druk bevattende, tegen den zeer geringen Boekpapiers-Prijs van *f* 2,00.

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.